Posamezna številka 1 dinar. Poštnina plačana v gotovini

P.n. Licejalna knjižnica, Ljubljana.
Dolžnostni izvod.

Izhaja vsakega 7., 15., 22. in 30. v mesecu. — Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Karla Marksa trg 2. — Naročnina znaša mesečno Din 4·—.

LETO III. Ljubljana, torek, 15. januarja 1924. ŠTEV. 2.

Naš Karl Liebknecht.

Pred petimi leti so ga plačani, pijani banditi umorili. Zaklali kot psa, živinsko, neusmiljeno. Malo mesecev poprej so se za njim zaprla vrata ječe. Malo mesecev poprej, ko so se rdeči valovi ruske delavske in kmetske revolucije valili proti zapadu in pričeli izpodjedati nemški imperijalizem, se je vrgel v sredino nastajajoče bojne fronte nemškega delavskega razreda in stal kmalu skupno z Rozo Luksemburgovo na prvem mestu. Naš Liebknecht — naš Karl.

Naš Liebknecht. Ne le v tem smislu, da se je dolgo boril za in z delavsko mladino, da nam je pomagal graditi naše organizacije, da je povsod, kjer je deloval, za nas zastavil svojo strastno energijo, svojo plamtečo udanost tudi za naš boj — naš Liebknecht, naš Karl posebno v tem smislu, da je bil meso našega mesa in duh našega duha. V njem so se vtelesili in koncentrirali ognjeviti duh, neutrudljiva sila, neklonljiva volja in plamteče navdušenje mlade proletarske generacije, ki je izbruhnila iz kraljestva gnile preteklosti, preperele tradicije, v kateri je pretila zadušitev revolucijonarnih energij delavskega razreda. Drvel je naprej, vihteč rdečo zastavo visoko nad našimi glavami, da zlomi pregrajo tisočletnega kraljestva bodočnosti.

Varuhi in hlapci kraljestva preteklosti, branilne čete gospodstva izkoriščevalcev so ga sovražili in izbegavali. Nato so ga ponovno zaprli v ječe. Zato so uprizorili v krvavordečih dneh nemške revolucije divjo, nebrzdano gonjo proti njemu. In v tej divji atmosferi črta ga je dohitela smrtonosna krogla, podrli so ga na tla udarci puškinih kopit lovca Rungeja.

Ni padel v odprtem boju, odprta bitka je bila že dovršena. Sovražniki so ga ubili, ker so vedeli, da je bil neutrudni organizator novega boja, umoriti so hoteli v njem voditelja borečega se delavskega razreda.

A nade sovražnikov se niso izpolnile. Nemški delavski razred se je po težki poti žrtev in trpljenja zopet zbral. Tisoči novih Liebknechtov so vstali v njegovih vrstah. Tisoči Liebknechtov so se potem borili na barikadah za Kappovega puča 1921 v srednji Nemčiji, 1923 v Hamburgu in povsod za časa teh dolgih let žrtev, v težkem vsakdanjem boju, doživljali so poraze, zmagovali, bili poklani in pometani v ječe. In danes stojimo zopet na začetku nove bojne perijode, v kateri bo nemški delavski razred, to upamo z mogočnim zaupanjem, za vedno porazil svojega sovražnika.

Karl Liebknecht, naš Karl živi. On je v sredi med nami. Naš Liebknecht je vstal iz temnega groba s krvavim čelom, živi danes na celem svetu, v srcu vsakega delavca, vsake mlade delavke, v srcu vsakega mladega komunista in zasramuje svoje morilce.

Vi vsi, vi mladi delavci in kmetje! Danes na dan njegove smrti strnite tesneje svoje roke, dvignite višje svoja srca in storite trdno, nekršljivo obljubo: Naprej! Vsako uro našega življenja, osvobodilnemu boju delavskega razreda. Karla Liebknechta pogum in hrabrost, Karla Liebknechta energijo in udanost, Karla Liebknechta marljivost in temeljitost, Karla Liebknechta vestnost, njegova samodisciplina, a tudi njegova pripravljenost odločnosti in navdušenje naj vstane potisočerjeno v nas. Potem bo korakal delavski razred preko vseh porazov naprej do končne zmage, zavzel bo nasilne trdnjave mednarodnega kapitalizma, razbil njegove ječe in bo vzpostavil veliko svetovno mednar. del.-kmetsko republiko.

Oto Unger.

Za enotno rudarsko organizacijo.

(Strokovni komisiji in »Delavskim Novicam«.)

Zveza Rudarskih delavcev je ob vsaki priliki poudarjala neobhodno nujnost enotnih strokovnih organizacij in kazala na veliko škodo, ki jo trpi delavstvo vsled razcepljenosti strokovnih organizacij. Podvzela je že tudi več poiskusov združenje tudi dejansko izvesti z razrednimi rudarskimi organizacijami, ker le s takimi je mogoče izvršiti organizatorično združenje. Vsi tozadevni poskusi pa so ostali brezuspešni, ker se pristaši neodvisnih strokovnih organizacij, ki tvorijo večino rudarskega proletarijata, ne morejo reformističnim birokratom na ljubo podvreči Amsterdamu, kar zahteva Unija slovenskih rudarjev.

Ponovno izjavljamo, da smo vsak čas pripravljeni ujediniti se z razrednimi organizacijami na sledeči podlagi:

1. Priznanje načel nepomirljivega razrednega boja.

2. Proletarska demokracija v organizaciji. — Priznanje sklepov kongresa ujedinjenja z vsemi posledicami.

3. Mednarodno pripadnost določi prvi redni kongres vseh združenih strokovnih organizacij.

Kakor smo na eni strani prepričani, da je taktika amsterdamske internacijonale nerazredna, tako tudi priznavamo, da je za nas v SHS udruženje strokovnih organizacij važnejše, kot pa vprašanje mednarodne pripadnosti.

Zato izjavljamo, da se bomo pokorili sklepom kongresa tudi takrat, če bi večina sklenila pristop k amsterdamski internacijonali.

Če je tudi Uniji slovenskih rudarjev ujedinjenje in enotnost strokovne organizacije važnejša, kot pa vprašanje mednarodne pripadnosti, bo ujedinjenje v doglednem času mogoče izvesti, ker je vprašanje mednarodne pripadnosti bila ona sporna točka, pri kateri so se tozadevna pogajanja v aprilu 1923 razbila.

Na organizatorično združenje s krščanskimi in narodnimi socijalisti ne moremo misliti, dokler odklanjajo načela razredne borbe.

Možen pa je s temi organizacijami skupen nastop za dosego gotovih konkretnih ciljev, ki so nam skupni. In vpostavitev takega skupnega akcijskega odbora rudarjev je predvidena v okviru enotnega akcijskega odbora za obrambo pravic ročnih in duševnih delavcev.

Čim se Unija slov. rudarjev izjavi k našim že davno poznanim predlogom so mogoča pogajanja in pripravljeni smo sklicati nato konferenco, ki bi prevzela organizacijo kongresa ujedinjenja rudarjev.

Odklanjamo pa vsako vmešavanje sumljivih tendencijoznih posredovalcev, kakor na drugi strani pozdravljamo vsakogar, ki hoče brez zahrbtnih namenov pomagati pri delu za **vpostavitev enotne strokovne rudarske organizacije.**

Konferenca zaupnikov „Splošne železničarske organizacije“.

6. januarja t. l. se je vršila v Ljubljani v Delavskem domu konferenca zaupnikov »Splošne železniške organizacije za Jugoslavijo«. Na dnevnem redu je bilo organizacijsko vprašanje in povišanje članarine. Konference so se udeležili delegati iz Ljubljane I. 4, Ljubljana II. 3, Spodnja Šiška 2, Borovnica 3, Logatec 3, Zalog 1, Trbovlje 1, Zidanmost 2, Maribor 2, Grobelno je poslalo pismene predloge. Rakek in Jesenice se povabilu niso odzvale.

Po poročilih, ki so jih dali delegati je razvidno, da se »Splošna železničarska organizacija« krepko drži in napreduje. Kljub raznem intrigam in lažim, ki jih zavedno širijo protivniki razrednozavedne organizacije, pristopajo novi člani. Lahko se reče, da je sedaj v »Splošni železničarski organizaciji Jugoslavije« organizirana elita železničarskega proletarijata, ki se ne straši nobenih žrtev in ki so zares zavedni, ki jasno razločujejo med organizacijami, katere so zato, da se gotove osebe spravi na plečah članov do korita in organizacijo, ki je razredna, ki vsak posameznik stoji trdno za vse in vsi za enega. Razpravljalo se je tudi o raznih hujskačih, kakor n. pr. o takšnih, ki na južni železnici med delavstvom prepovedujejo z vso podlostjo propadlega individua, da je organizacija za nič, ker še dosedaj nimajo železničarji povišanih plač na južni železnici, na državni pa dobivajo že 2000 K priboljška. Isto trde na državni železnici. Jasno je, da so tukaj gotovi elementi plačani, da hujskajo proti naši organizaciji. Gotovo so njih želodci napolnjeni z Ezavovo lečo, ali pa so njih duše tako hlapčevsko suženjske, da pobirajo tudi pljunek, ako ga izpljune valpet kapitalistov.

Po poročilih in organizacijskem vprašanju se je sprejela sledeča resolucija, katera se bo izvedla v življenje. Resolucija se glasi:

»Na konferenci železničarskih zaupnikov »Splošne železničarske organizacije Jugoslavije za Slovenijo«, dne 6. januarja 1924 zbrani zaupniki po vsestranskem razmotrivanju organizacijskega vprašanja in zaslišavši poročilo posameznih podružnic in centrale, konstatirajo, da

1. »Splošna železničarska organizacija Jugoslavije« kljub raznim protiagitacijam, denuncijacijam in vabljenjem železničarjev v meščanske in druge protidelavske organizacije napreduje.

2. Člani »Splošne železničarske organizacije Jugoslavije« se jasno zavedajo, da je le v močni organizaciji sredstvo, kjer ne samo, da zboljšajo svoj položaj, nego da se lahko tudi uspešno uprejo ataki kapitalistov v obliki raznih protidelavskih odredb, krajšanju pravic, ki so jih železničarji tekom dolgih let pridobili, da zlomijo sabotiranje odredb, ki bi mogle ublažiti mizerno stanje železničarstva.

3. Zavedajoč se tega, treba delati z vso silo, da se organizirajo vsi še neorganizirani, ki cepijo borbeno moč železničarjev, ujedinijo v eno enotno organizacijo in tako enotni tvorijo mogočen front proti enotni fronti izkoriščevalcev.

4. V svrho utrditve zaupniškega kadra je treba, da se po podružnicah obdržijo predavanja, diskuzije in po večjih strokovni kurzi. Dolžnost vsakega člana je, da se teh sestankov udeležuje.

5. Da se ustanovi za sodruge, ki ne razumejo, nemški strokovni list, ki naj bo ravnotako obvezen za dotične sodruge, kakor je »Strokovna Borba«. Poleg tega se mora list tudi kolportirati.

6. Vsaka podružnica mora dati mesečno poročilo o svojem delovanju, o stanju članov, o intervencijah, ki so se izvršile v njenem področju, shodih, sestankih, sejah in sklepih, ki so bili sklenjeni na teh sejah. Nadalje mora poročati mesečno o krivicah, ki so se zgodile temu ali onemu članu, ki pa morajo biti podprte z dokazi. Centrala ima nalog, da pri vsakem nedostatku od strani podružnic takoj pokliče iste, oziroma odbor, na odgovor. Na tak način se goji delavnost in točnost, ki mora biti vedno zvezana s čutom odgovornosti.

7. Centrala mora dati podružnicam četrtletna poročila o svojem delovanju.

8. Intervencije mora vršiti vsaka podružnica v svojem delokrogu. Centrala vrši intervencije v večjih zadevah in če intervencije podružnic niso imele uspeha.

9. Da je »Strokovno Borbo« razširiti tudi med neorganizirane, je treba pri vsaki podružnici organizirati kolportažo. S tem se ima namen zainteresirati neorganizirane pa tudi druge za organizacijo.

10. »Strokovna Borba« mora pisati o vseh železničarskih težnjah in krivicah. Da se to doseže, mora vsaka podružnica redno dopisovati.

Konferenca pozivlja vse zaupnike in vse člane »Splošne železničarske organizacije«, da gredo na delo z vso vztrajnostjo in požrtvovalnostjo. Časi so težki in izkoriščevalci so tesno združeni, da nas uklonijo in ponižajo na stopinjo brezpravnega sužnja.

Po drugi točki dnevnega reda, glede povišanja članarine se je vsestransko debatiralo. Zaupniki so se prepričali, da z današnjo članarino ni mogoče izdajati podpor, posebno pa se ne more podpirati žrtve, ki nastanejo vsled tega, da se kdo izpostavlja v korist vseh, a da ga zato trže izkoriščevalec na cesto, kakor imamo že več takih slučajev. Upoštevalo se je tudi mizerno stanje železničarjev, ki težko odtrgajo članske prispevke, če so visoki. Res je, da za našo organizacijo ne stoji noben kapital in da si moramo sami pomagati, res je pa tudi, da brez žrtev, če tudi denarnih, organizacija ne bi imela dovolj moči, da bi poslala tega ali onega zaupnika v peklensko žrelo izkoriščevalcev. Da bo pa članstvo organizacije v tem vprašanju odločilo, kakor in v kolikor je zares zavedno in v kolikor se je na jasnm sile svoje organizacije, se je sklenilo, da se bo naredil neke vrste plebiscit, t. j. glasovanje vseh članov po listih. In na podlagi tega glasovanja se bo končno sklenilo, povišati ali ostati pri današnji članarini.

S tem je bil dnevni red izčrpan in konferenca se je zaključila.

Iz pokreta brivskih pomočnikov v Ljubljani.

V zadnji številki »Strokovne Borbe« smo slišali, da so brivski mojstri naskočili na kolektivno pogodbo brivskih pomočnikov s tem, da so jo z nekim dopisom odpovedali in zahtevali potem naenkrat 10 urno delo.

Največjo borbenost v tem pokazujejo razni Gyud-i, Franchetti-ji, Šinkovci & Komp., ki bi menda radi, da s svojo hlapčevsko pokornostjo in za usluge velikemu kapitalu dobijo kakšno odlikovanje, pa naj si bo to makari medalja iz krompirja.

In ti »mojstri«, mali in veliki sluge kapitala so se tako zmešali, tako daleč zablodli, da so z dopisom štev. 71 od 18. decembra 1923 odpovedali pogodbo od 6. aprila 1922, ki že celo leto ni v veljavi.

No, modra glava najnovejšega tajnika mojsterske zadruge, ki mu pravijo Albin Šinkovec (mož ima namreč na Viču neko šupo za delavnico) je nezmisel svojih prednikov dopisa 71. popravil z eno novo polomijado na ta način, da je dne 30. decembra 1923 z dopisom štev. 176, odpovedal zopet pogodbo z dne 19. februarja 1923 in jutri bo pa menda najbrž odpovedal še eno pogodbo, ki nima datuma in ga ni tudi še imela.

Toliko k pismeni polomijadi mojstrov. Kar se pa same pogodbe tiče je stvar ta. Brivski pomočniki so sklenili z zadrugo brivcev v Ljubljani dne 19. februarja 1923 delovno pogodbo, ki vsebuje 8 členov in med temi člen 7. pravi: »Ta pogodba stopi v obojestransko veljavo z dnem odobritve inspekcije dela in traja glede delovnega časa tudi potem, ko se zakonito določi 10 urno delo; glede mezde pa dokler se pogodba od strani podpisanih pogodbenih strank proti enomesečni odpovedi ne razveljavi.«

Torej iz tega se jasno vidi, da ta pogodba sploh ni odpovedljiva in da ima še v naprej veljavo, **osemurni delavnik pa velja tudi takrat, ako bi se z zakonom določilo 10 urno delo.** Edino glede mezd se da pogodba odpovedati in sicer samo 1 mesec naprej. Mojstri tega niso v svojem dopisu tega omenili, to pa radi tega ne, ker za naše lačne mezde nimajo nobene pravice zahtevati, da se iste še znižajo. Oni so hoteli podaljšati delovni čas in se na ta način prejudicom znebiti kolektivne pogodbe, **ki je obvezna tudi takrat, »ako se zakonito določi 10 urno delo«.**

Požrešnost za izkoriščanjem je privedla brivske mojstre še dalje in so pozabili, da je že v omenjeni pogodbi tudi člen 5., ki pravi: »Spori, ki znajo nastati z mezdnega ali delovnega razmerja, se poravnajo pri obrtnem sodišču.«

Torej brivski mojstri, ki se vedno sklicujejo na poštivanje sporazumov, hočejo na nezaslišni način gaziti pravni akt, ki je sklenjen na podlagi medsebojnega sporazuma. Ali se bridko varajo. Položaj brivskih pomočnikov je tako beden, da ga na zemeljski kroglji ni bednejšega. Naše plače iznašajo:

I. razred, nad 5 let dela, tedensko 210 Din, dnevno 30 Din; II. razred, nad 3 leta dela, tedensko 182 Din, dnevno 26 Din; III. razred pod 3 leti dela, tedensko 161 Din, dnevno 23 Din.

K temu ni potrebno posebnega komentarja ako še pribijemo, da moramo od te plače kupovati sami mantel, škarje, britve, glavnike, plačevati za pranje perila in brušenje orodja, da za samo hrano, ki sestoji od krompirja in fižola plačujemo 20 Din na dan, za stanarino več kakor 10 Din dnevno. Odkod bomo pa kupili obleko in druge kulturne človeške potrebe? Od nas se zahteva biti lepo in čedno oblečen, da se gostom ne pokvari dobra volja, da smo vljudni in prijazni. Vprašamo naše mojstre odkod naj bomo čedno oblečeni, ako nam od plače za obleko prav nič ne ostane, vse gre za hrano, samo za krompir, fižol in solato? Odkod naj bomo mi vljudni in prijazni ako smo lačni, da nam sline na usta lezejo? Ali vi, gospodje mojstri, to ne vidite, ali hočete morda, da od skrajne lakote baš v vaših delavnicah popadamo obnemogli na tla? Ali morda hočete, da vam še natančnejše pokažemo našo bedo? To storimo v prih. številki in naj javnost o tem sodi. Mi napovedani boj moramo sprejeti, ker raje umremo od gladu, kakor pa da nas vi lečne izkoriščate. Gospodje mojstri, poskusite vi živeti z bornimi 23 dinarji na dan, mi vam to rade volje odstopimo, dočim bomo vaše dohodke natančno pokazali v prihodnji številki, da javnost jasno presodi, koliko dobi brivski pomočnik, ki dela, koliko pa ostane mojstru, ki ga izkorišča in irguje z delavno močjo.

Razkrinkana demagogija.

(Dopis z Jesenic.)

V sredo dne 26. decembra 1923 se je vršil v Delavskem domu na Savi javni shod, katerega je sklicala podružnica Osrednjega društva kovinarjev na Jesenicah. Kljub temu, da smo se udeležili shoda v precejšnjem številu tudi člani »nezavisne« strokovne organizacije, je bila udeležba na shodu z ozirom na važnost dnevnega reda nepovoljna, vendar je bilo očividno, da sklicateljem udeležba »nezavisnih« ni prav po godu, kar je tudi neugodno vplivalo na živce glavnemu referentu g. Jeramu, kateri se je prizadeval biti stvaren in dolgovstrajen, kar je bilo razvideti iz ponavljajočih predmetov z namenom, da odmerjeni čas porabi sam, da ja ne pridejo ti prokleti »nezavisneži« do besede. V svojem govoru je omenil položaj in brezposelnost proletarijata v Nemčiji, jako spretno pa se je izognil v svojem poročilu navesti vzroke, od kod izvira vse to, kljub temu, da šteje skoro pol četrti milijon strokovno organiziranega delavstva, včlanjenega v Amsterdamski strokovni zvezi.

Prav radi verjamemo, da je marsikomu neljubo (ne samo g. Jeramu) spuščati se v debato in razglabljati po izvirnem grehu zla, v katerem se nahaja svetovni proletarijat pod težo bremen, predvsem v Nemčiji, pač pa se hočemo pečati s tem vprašanjem mi, kljub temu, da so take debate gotovim ljudem neljube. Molk teh ljudi pa smatramo za presenečen pritrjevalni odgovor, da je Amsterdamska strokovna internacijonala lista grešnica, katera je sokriva današnjih razmer v proletarski Nemčiji, da je povzročila potom svojih zastopnikov (minister Hilferding v nemški vladi) z glasovanjem za podaljšanje delovnega časa izdajstvo, vsled katerega je nastala nadpolovična brezposelnost med proletarijatom Nemčije.

Vse hvalisanje o ogromnem aparatu in številu članstva v Amsterdamski strokovni zvezi se razblini v nič ako pomislimo, da ista s svojo pogubonosno in nedosledno razredno taktiko povzroča propast delavskemu razredu, kateri izgublja teren, medtem ko kapitalizem naskakuje in zavzema utrdbe eno za drugo pod zaščito toliko hvaljene in mogočne Amsterdamske internacijonale, kar daje isti ne le slabo izpričevalo kot zaščitnici proletarskih interesov, temveč da celo finančno podpira boj, naperjen proti razrednim strokovnim in političnim organizacijam.

Kar se tiče dopisa iz Čehoslovaške, nam pa ne zamerite, ako ne verujemo v resničnost vsebine, ker skušnje nas učijo, da se radi poslužujete vseh sredstev, s katerimi se hočete ukoristiti in sumimo celo, da sega tudi v Čehoslovaško radodarna roka Amsterdamske internacijonale z namenom, da razbije zdrav pokret proletarskih razrednih organizacij, kar pa isti ne bo uspelo, ako prav ji stojijo ob strani razne kupljene duše.

Kako malo spoštujejo samega sebe, vam povemo še to. Nedavno je izšel iz pod peresa referenta članek v »Delavcu«, da štejejo v podružnici O. D. K. po našem izstopu nad 1100 članov, na shodu pa so se izdali v dosti jasnem tonu, da nimajo nikake večine za seboj; vsaj nekoliko več resnosti bi vam v tem oziru svetovali, ker drugače vam kmalu lastni

LISTEK.

Delavski red.

(Nadaljevanje.)

Člen VII.

Odpoved.

Odpovenni roki so:

Za začasne delavce 14 dnevni odpovedni rok, za stalne delavce pa štirilemedski odpovedni rok.

Teh odpovednih rokov se mora držati delodajalec kakor tudi delavec. Stalnemu delavcu se služba ne sme odpovedati brez povoda in predhodnega zaslišanja glavnega delavskega odbora. Razlogi za takojšnjo odpoved od strani delodajalca so: tatvina, zločin, samovoljna zapustitev dela, vsled katere bi lahko nastala nezgoda ali materijalna škoda za upravo. Odpove se služba lahko le, ako doseže delavec starost 56 let, ali ima že polno službeno dobo. Takrat lahko odpove tudi sam in se mu mora nakazati pripadajoča provizija. V slučaju, da se vsled opustitve posameznih edinic mora reducirati delavski stalež, se mora to zgodili sporazumno z glavnim delavskim odborom ter se mora dotične delavce zaposliti drugje. Ako pa to ni mogoče, se mora dotične delavce zaposliti drugje. Ako pa to ni mogoče, se mora dotične, ki imajo pravico do provizije, provizijonirati, ostalim pa izplačati odpravnino v znesku trimesečne plače.

Člen VIII.

Bolniška blagajna in mezdno zavarovanje.

Vsak delavec mora biti takoj od dneva nastopa službe zavarovan proti bolezni in proti nezgodam ter mora vse potrebno za zavarovanje poskrbeti delodajalec sam, v katerega breme padejo vsi eventuelni stroški, ako bi ta zavarovanje opustil. Vse prispevke za zavarovanje bodisi bolniško, bodisi nezgodno nosi delodajalec.

Natančnejše odredbe naj se izdajo v tozadevnih pravilnikih bolniške blagajne in zavarovalnice zoper nezgode, ki naj se izdajo sporazumno z glavnim delavskim odborom.

Člen IX.

Provizijski zavod.

Vsi delavci morajo postati avtomatično z dnem, ko postanejo stalni, tudi člani osebnega provizijskega zavoda, za katerega plačujejo prispevke i delavci i delodajalec v istem razmerju.

Po 25, odnosno 30 službenih letih ima delavec pravico do polne provizije. Pravico do provizije zadobi po 8 letih, in sicer 40%.

Po 10 letih ima pravico na 50% ter se provizija potem letno ravnotako stopnjuje kot pri nastavljencih, tako da dobi po 25, odnosno 30 letih popolno penzijo.

V slučaju nezgode, ako postane delavec za službo nesposoben, se mu prišteje k njegovim letom za odmero provizije še 10 let. Ako izstopi prostovoljno iz službe, zapadejo že vplačani prispevki provizijskemu zavodu. Natančnejše določbe za provizijski zavod naj se izdelajo sporazumno z glavnim delavskim odborom.

Člen X.

Pogrebnina.

Poleg pogrebnega prispevka, ki ga izplača bolniška blagajna, dobi rodbina ali v pomanjkanju te dotični, ki je kril pogrebne stroške, »pogrebnino« v znesku 30 dnevnih celokupnih prejemkov umrlega. Za izplačilo je treba predložiti mrtvaški list, event. potrdilo o skupnem bivanju ter potrdilo o plačanih stroških za pogreb.

Člen XI.

Površna obleka, milo, brisače.

Vsak delavec brez izjeme mora dobiti letno dve platneni obleki in čepico. Delavci, ki vrše službo na prostem in so izpostavljeni vsem vremenskim neprilikam, dobe dežni plašč (dveletna nosilna doba).

Poleg tega jim pripada letno par čevljev ali škornjev po zahtevi. Glede cokelj ostanejo dosedanje določbe.

Kurilniški in delavniški delavci dobe dve brisači letno, katere morajo sami prati. Poleg tega dobe mesečno ¼ kg mila.

Člen XII.

Delavski odbori.

Decembra meseca vsakega leta morajo direkcije razpisati volitve delavskih odborov pri vseh službenih mestih ter morajo biti volitve izvršene do 20. decembra tako, da stopijo delavski odbori v veljavo z vsakim novim letom ter traja njihov mandat eno koledarsko leto.

Edinice volijo v delavske odbore naslednje število delavcev iz svojega staleža: do 50 delavcev 3, do 100 delavcev 4, do 200 delavcev 5, do 300 delavcev 6 in nadalje za vsakih 100 delavcev 1 odbornika.

Volitve so tajne in volijo vsi delavci in delavke brez izjeme, ki so dopolnili 18 let starosti ter se vrše po proporčnem sistemu. Štetje se vrši takoj drugi dan po izvršeni volitvi, in sicer v prisotnosti načelnika dotične edinice in predstavnikov poedinih delavskih list. O rezultatu se sestavi zapisnik. Poleg odbornikov se voli tudi enako število namestnikov.

Enako se izvoli vsako leto tudi glavni delavski odbor, čigar mandat traja eno leto. Voli se decembra meseca, in sicer 12 odbornikov in enako število namest-

Ali si že član „Zveze rudarskih delavcev“?

pristaši ne bodo več verjeli. Sedaj vsaj razumemo tiste ljudi, kateri so nas nekdaj »farbali« s svojim ekstremizmom, a danes vam tega več ne verjamemo in to po vaši lastni krivdi, ker ste se razgalili kot varuhi K. I. D., za kar isti predlagamo, da vas po zaslugi primerno nagradi. Svetujemo vam obenem, da v bodoče ne sklicujete nikakega javnega shoda radi strahu, katerega imate pred nami in ker vam zna to več škoditi kot pa koristiti vsled tega, ker operirate z lažjo, na vse zadnje pa se sami izdaste kot mali otroci.

V koncu omenjamo še zavednost in izobrazbo tistih javorniških velikanov, kateri se ponašajo s strokovno izobrazbo, na shodih pa kričijo kot največji divjaki in razbojniki: »Auf neodvisni!« Radovedni smo, kdo daje na Javorniku tem ljudem tako duševno izobrazbo; ne verujemo, da bi gosp. učitelj Zupančič v tem duhu vzgajal. K grožnji g. Jerama pa pristavljamo: Lopov napade iz zasede svojo žrtev: »Dušo ali pa denar!« Vi pa zahtevate od nas »dušo in denar«. Ali res mislite, da smo enaki vam, kateri imate toliko političnih prepričanj, kolikor žepov pri telovniku!? Ne merite drugim čevljev po vaših nogah! Glede odstopa blagajnika naše podružnice pa spregovorimo morda ob gotovi priliki.

Pozor, železničarji!

Nova naredba. Direkcija Ljubljana je izdala glede prevedbe novo okrožnico za predložitev dokumentov. Vsebina je ta:

Vsi železničarji — nastavljenci — morajo predložiti za prevedbo na novo pragmatiko poleg že predloženih dokumentov še: poročni list, krstne liste otrok, nravstveno spričevalo in domovnico. Ker bo rok za predložitev kratek, naj si jih takoj preskrbe. Dokumentov ne bodo dobili nazaj, ker ostanejo na direkciji, zato naj predlože prepise, katere bo overovil njihov načelnik.

IZ RAZNIH POROČIL.

Kjer le morejo, odščipnejo.

Sluge kapitalistov z matematično natančnostjo jemljejo železničarjem vsako beltvico, ki so jo imeli. Obljube ministra saobračaja so postale le zasmeh, ciničen zasmeh uboge železničarske pare. Z veliko gesto je ob podržavljenju južne železnice obljubljal železničarjem, da se bodo uvaževale vse njih dosedanje pravice in še jih bo dodajal. A evo, kako jih dodaja. Najnovejše, kar se je moglo zgoditi, je ukinjenje inozemskih doklad vlakospremnemu in strojnemu osobju nihalnih vlakov med Postojno in Rakekom. Najbrž zato, ker jugoslovanski železničar mora biti tako nacionalen in požrtvovalen za svojo narodno državo, da mora delati zastonj. Inozemske doklade dobivajo železničarji iz Nemške Avstrije, ki vozijo v Maribor. Tem si ne upajo vzeti teh doklad. Menda bi radi, da bi tudi italijanski železničarji vozili v Rakek, ker tam bi morali izplačati te doklade.

»Splošna železničarska organizacija za Jugoslavijo« je tozadevno intervenirala in poslala na državno upravo južne železnice kolekovano vlogo, ki jo objavljamo tukaj.

»Z odlokom št. 1934/V z dne 20. marca 1923 je bila dovoljena vlakospremnemu in strojnemu osobju nihalnih vlakov med Postojno in Rakekom pravica za odškodnino za kosilo in večerjo kot priboljšek h kilometrini.

Z naredbo od 12. decembra 1923, št. 1231, pa se ukinja ta odškodnina do nadaljnjega.

Ker je s tem občutno prizadeto v poštev prihajajoče vlakospremno in strojno osobje in ker se ta odlok ukinja brez vsake motivacije, podpisana organizacija protestira zoper to ukinitev in si usoja opozoriti državno upravo južne železnice na sledeče:

1. Z razglasom ministra Jankovića, ki ga je izdal ob priliki podržavljenja južne železnice na vse osobje, zagotavlja se osobju, da ostanejo vsemu železničarskemu osobju vse pravice in privilegiji, ki jih je uživalo do podržavljenja. Z naredbo od 13. decembra 1923 pa se krši obljuba ministra Saobračaja.

2. V odredbi 2313/V od 30. junija 1922 se motivira vpeljava priboljška, ki se uvaja »z ozirom na draginjo in valutno razliko med jugoslovansko krono in liro«. Ker draginja in valutna razlika do danes še traja, je ustavitev tega priboljška logično nedopustna.

3. Vlakospremnemu in strojnemu osobju Nemške Avstrije, ki vozi v Maribor, torej na ozemlje SHS, se izplačujejo inozemske doklade kot odškodnina za obed in večerjo. Ker so se vlakospremnemu in strojnemu osobju SHS, ki vozi v Postojno, t. j. na italijansko ozemlje, ukinile te doklade, naj generalno ravnateljstvo južne železnice odredi, da naj tudi v Rakek vozi italijansko osobje. Z ukinitvijo inozemskih doklad kot odškodnino za obed in večerjo je državna uprava južne železnice pokazala, da ji bo to bolj všeč, ako osobje druge države vozi v državo SHS, kateremu se mora izplačevati predpisana inozemska doklada.

Podpisana organizacija prosi, da ugledni naslov blagovoli odgovoriti, kako je definitivno rešil v zadevi zgoraj omenjenega odloka in če se naredba z dne 12. decembra 1923, št. 1231, ukine.«

Ta vloga je bila odposlana 20. decembra 1923 in dasi smo za odgovor priložili kolek za 20 Din, nam gospodje od državne uprave še niso odgovorili. Obenem smo pozvali društvo strojevodij in Zvezo jugoslovanskih železničarjev, da tudi narede korake za ukinitev odredbe. Posebno društvo strojevodij, kjer je član g. inž. Šega, prvak slovenskih radikalcev, in predsednik Dežman, okinčan z medaljo, bi moralo pokazati svoj »uspeh«. Zdi se pa, da to društvo spi, oziroma je samo na papirju.

Božična darila.

Za Božič so dobili izplačane premije na prihranku premoga in olja sledeči gospodje in toliko:

Ing. Nace 48.000 K, ing. Ogrinc 46.000 kron, višji inšpektor Skrdlo 28.000 K, višji ravnatelj Walland 16.000 K. Po 12.000 K so dobili gg. Gnezda, Laute, Zupanc in Zelenka, vsi višji revidenti. Kaj pravite, vi, strojevodje in kurjači, ko se trudite s premogom noč in dan, ste dobili samo po par sto kron. Splača se biti v družbi hej slovanskih radikalov, tudi če nimaš pravico po pravilniku, ker nimaš s tem nič opraviti.

Zakaj so dobili gospodje tako visoko premijo? Ing. Nace zato, ker je glavni blagajnik radikalne partije. Ing. Ogrinc s tem, da nosi naslov strojnega referenta. Skrdla za zahvalo, da je odmeril prvima dvema po 48.000 K. Gnezda, Zupanc, Lauter in Walland sploh ne vedo zakaj so dobili premije. Prvi trije so bili svoj čas strojevodje, sedaj se pa kot »višji uradniki« znašajo nad ubogimi železničarji ter jih za vsako malenkost najhuje kaznujejo. Zelinko si pa najbrže zasluži s tem, da se vozi v Barcs-Pakraško progo po jajca, mast, drva itd.

Kaj dobi ostala uboga para? Višji gospodje denar, Pavle medalje, kurjači in strojevodje pa stisnjeno pest in koš obljub ministra preobračaja; v čedni družbi živimo, kaj ne da?

Kako se rešujejo discipl. zadeve.

Slučajno sem prišel pretekli mesec parkrat dopoldne v znano ljubljansko gostilno blizu ravnateljstva južne železnice in sem na svoje veliko začudenje naletel na gospode Maselna, Drofenika, Rudelna, ki so tam v svoji gorečnosti reševali disciplinarne zadeve, prevedbo uslužbencev — in pili, pardon malcali. Med različnimi odredbami je menda izšla tudi ta, kako se morajo uslužbenci obnašati v službi in kako se prepoveduje med službo prazniti četrtinke. Radi tega del se prav nič ne čudimo uslužbenci, da na svoje vloge ne dobimo nobenega odgovora. Torej ta gori navedena družba je v personalnem oddelku, kjer se kujejo vse važne okrožnice o obnašanju osobja itd. Izgledi so dobri, ta urad je nujno potreben, več ne govorimo, da ne izve ign. Nace.

Dobro, da si zapomniš! Dne 20. decembra 1923 je bila v Zagrebu konferenca, kjer je predala južna železnica proge Zaprešić—Sisak in Barč—Pakrac direkciji Zagreb. Zastopniki južne železnice, Benedek, Deržič in Gnezda so hladnokrvno podpisali protokol, s katerim so pahnili nešteto slovenskih družin v skoro gotov pogin, ker niso zahtevati, da naj se dotične, ki so oženjeni ter imajo družine v Sloveniji, sami pa službujejo v Zagrebu in Sisku ter v drugih postajah te proge ali na pakraški progi, premesti nazaj v Slovenijo. — Kaj bo porekla »Zveza južnih železničarjev« k temu, ker je prizadetih v prvi vrsti več njenih članov ter sta ta protokol tudi podpisala dva vplivna člana »Zveze«, Deržič in Gnezda. Zato, železničarji, proč iz takih organizacij in pristopite le v »Splošno žel. strok. organizacijo«!

Redukcija. Na južni železnici se vrši redukcija: odpušča se stare in mlade. Ako se kdo priloži, dobi odgovor, da mu ne morejo pomagati, ker jih je preveč na železnici. Kljub temu pa je bil sprejet pretekli mesec ruski general Mustafin, baje na priporočilo inž. Šega in Hribarja. Ker ne obvlada jezika, dela delo, ki ga zmore vsak pisarniški sluga, a dobi za to delo mesečno 6000 K, medtem ko dobi prisarniški pomočnik-Slovenec — le 2000 K. Hribar, Šega et consortes že vedo, kaj delajo, le tako naprej, da bo prej mera polna.

To so značaji. Končno se je le posrečilo strojnemu referentu inž. Ogrincu dospeti v »radikalno partijo«. Kljub protestu mariborskih radikalcev ga je ljubljanski odbor sprejel. Zopet en oboževalec Pašićeve brade več! Baje bo imenovan za nagrado za »inšpektorja vseh kurilnic in delavnic v Jugoslaviji«. Se splača tak hec.

Dopisi.

Iz zaloške sužnosti.

Ali mislite, da je pri nas res vse tako v redu, kakor bi si kdo mislil?

Tukaj imamo tri dnevne rezerve, ponoči pa eno za premik. In zakaj to! Samo, da se prihrani eno skupino ljudi, ker sta dve skupini zmirom podnevi v službi, od 7. do 19. ure. In ena je pa v turnusu z 12 do 24 urnim delovnim časom. Mi imamo vsaki četrti dan prosto. Skupina, katera ima 12 do 24 urni turnus, nima nič prostega odmora v mesecu, ker pravijo gospodje, da v malih postajah ne pride odmor vpoštev. Prosili smo že za odmor, ali dobili ga nismo. Raiši so nekaj ljudi dodali in pripisali nas v malo postajo. Ali mislite si ljudje, da je Zalog kakor Laze ali pa Kresnice? Kako to zgleda, ko so podnevi trije stroji v premiku, ponoči pa eden, pravijo da zgleda tako, kakor tista živalca, katera ponoči leta, ker je pol tiča in pol miši.

Turnus je tako urejen za vse tri rezerve, od 7.15 do 19.15. Pomislite, kako je, če se dela vsaki dan podnevi, kadar je slabo vreme, ker se človek šele četrti dan spočije in tudi posuši. Vsaki, kateri dela dnevno, je prost od 7. do 8., na mesec po 36 ur na enkrat. To je v celem mesecu prost 252 ur, v službi pa 276 ur. Tako je pri nas 8 urnik v veljavi. Pomisli javnost, kako se izkorišča delavski sloj. Torej kakor sem že prej omenil nočejo pripoznati naših pravic, kar je nam prav. Ako se pa kaj zgodi, kaznujejo te precej po zakonih, od 10 dinarjev naprej. Toraj za kazen je pravica, ali da se nas plača pa ne.

Pravimo, dajte nam kar je našega. Drugega vas tako ne vprašamo, samo pošteno plačo, za pošteno delo. In stvar je v redu. Drugače vas bodemo zmirom po malem ščipali, tako da se malo privadite, nakar vas uščipnemo prav pošteno, tako da boste videli, kako znamo mi po zakonih kaznovati. Veliko grehov imate že na svoji vesti in tudi veliko revščine naše, kateri vpijejo do neba po maščevanju, katero bode gotovo prišlo na vas in vaše otroke.

V kratkem še stavek od naše žlahtne gospode v soseščini.

Tudi naše kretnike bi malo omenil, kako imajo službo tisti, kateri imajo največ odgovornosti, se jim je naložilo tudi največ dela. Imajo pa tudi še zraven rezervo za priboljšek.

Živel razredni boj!

Važna odločba.

Kr. stol sedmorice v Zagrebu je ugodil ničnostni pritožbi rudarjev trboveljske premogokopne družbe proti razsodbam celjskega okrožnega sodišča, s katerimi jih je spoznalo krivim po členu 11. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, ker naj so z razširjenjem letakov zadržavali svoje delavoljne tovariše od dela.

nikov za celo direkcijo. Od teh odpadejo po 4 na prometno, strojno in gradbeno službo. Delavski odbori ne dobe za svoje delo nikakih posebnih odškodnin. Le odborniki glavnega delavskega odbora dobe za seje pri ravnateljstvu trošnino.

Pred potekom koledarskega leta more prenehati pooblastilo delavskih odbornikov tudi v sledečih slučajih:

a) v slučaju smrti;

b) vsled izstopa iz železničarske službe (podjetja);

c) vsled prostovoljne odpovedi;

d) vsled težke kršitve dolžnosti, izgube državljanske pravice s sodnijskim odlokom.

Izpraznjeni mandat se mora izpopolniti najdalje v teku 14 dni.

V kompetenco delavskih odborov spada:

1. varovanje vseh zagarantiranih delavskih pravic;

2. posredovanje v sporih delavcev z delodajalci;

3. zastopanje delavcev sploh, zlasti v slučaju odpovedi;

4. sodelovanje pri sestavljanju raznih pravilnikov;

5. sodelovanje pri sklepanju raznih pogodb, akordnih tarifov itd.;

6. predlaganje raznih zahtev za boljšanje gmotnega položaja.

Delodajalec ne sme ovirati delavskih odbornikov pri vršenju njihovih dolžnosti ter lahko vrše te dolžnosti tudi med delovnim časom. Natančni pravilnik za delavske odbore naj izda Ministarstvo Saobraćaja s sodelovanjem strokovnih železničarskih organizacij.

Člen XIII.

Delavci imajo pravico biti organizirani v svojih strokovnih organizacijah. Strokovne organizacije zastopajo delavstvo v vseh slučajih in nadzirajo volitve delavskih odborov.

Člen XIV.

Premestitve delavcev so dopustne le s privoljenjem dotičnega delavca.

Ljubljana, dne 6. decembra 1923.

Plenarna seja C. R. S. J. O.

se bo vršila 27. in 28. januarja 1924. — Seja se bo vršila v prostorih CRSOJ. Takovska ulica 21 v Beogradu.

Dnevni red:

1. Poročilo izvrševalnega odbora.
2. Razlaga 20. člena štatuta.
3. Ujedinjenje strokovnega pokreta.
4. Organizacija tiska.
5. Dopolnitev članov CRSOJ.
6. Predlogi in vprašanja.

Pozivljajo se vsi člani plenuma, da se seje brezpogojno in pravočasno udeležijo.

Izvrševalni odbor CRSOJ.

Plačaj takoj članarino svoji strokovni organizaciji!

Vrhovno sodišče je utemeljilo svojo odločbo s tem, da pomeni v tem členu nahajajoči se glagol »sprečavati«, ne kakor se je prestavilo v »Uradnem listu« »skušati zadrževati«, marveč »onemogočevati«, vsled česar so kaznjiva samo taka dejanja, s katerimi se more onemogočiti, da bi delavoljni delavci delali, oziroma s katerimi se skuša napraviti resnično oviro, ki bi mogla faktično onemogočiti delo delavoljnih delavcev ter da imajo delavci pravico do stavke in da bi bilo v nasprotju s to pravico, ako ne bi smeli s prigovarjanjem in širjenjem letakov stavke organizirati in voditi. Po tej odločbi kr. stola sedmorice se člen 11. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi stvarno krije z odločbo dosedanjega koalicijskega zakona z dne 7. aprila 1870, štev. 43.

Ta razsodba kr. stola sedmorice je odločilne važnosti za naše rudarje, ker se jim je z njo priznalo, da imajo pravico do stavke in s tem pravico do obstanka. Po stavki, ki je bila zlomljena s pomočjo oblasti, ki so napačno tolmačile člen 11. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, je trboveljska premogokopna družba začela svoje delavce še bolj izkoriščati, kakor je to delala do stavke.

Od spomladi leta 1922 jim ni zvišala plač, ni jim izplačevala še ob pogajanjih ponudenih 3 Din poviška na delovnik, ni jim povišala plač z ozirom na 5% povišek cen premoga za državne železnice in ne z ozirom na splošno zvišanje premogovnih cen. Njeni organi delajo z rudarji že zopet, kakor z brezpravnimi sužnji. Posledice se kažejo v tem, da naši rudarji beže v trumah na Francosko in v Belgijo. Upati je, da bo odločba kr. stola sedmorice pripravila trboveljsko premogokopno družbo do pameti, da bo s svojimi delavci začela bolj človeški ravnati, ko se lahko zanaša, da ji pri prihodnji stavki oblasti ne bodo mogle ali več tako na roko, kakor pri zadnji.

Pričakujemo tudi, da bodo »Jutro«, glasilo trboveljske premogokopne družbe in z njim sorodni demokratski listi, ki so z veseljem poročali o obsodbah rudarjev trboveljske premog. družbe po celjskem okrožnem sodišču, sporočili svojim bralcem, da te razsodbe celjskega okrožnega sodišča niso držale.

Trbovlje. Sodrug Peterkovič pozivlja ZRD v zadnji »Strokovni Borbi« štev. 1 1924, da mu odgovorimo na 5 vprašanj na katere mu rade volje odgovarjamo. 1. Iz zapisnikov ZRD je razvidno, da ni zveza dvomila o njegovi poštenosti. 2. Ovadba I. K. napram s. Peterkoviču na orožniški postaji zvezi ni znana. 3. Zaključenje lahko zahteva o prestanem preiskovalnem zaporu ter o obrekovanju le od onih posameznih oseb, kateri so mu zlo povzročili na svojo roko brez vednosti odbora. 4. ZRD ni znano o kakemu pismu, ki bi bilo njej poslano o tožbi Bidovec in drug. 5. Ako je I. K. poslal v Beograd ovadbo na M. S. O. je to zopet stvar njega samega, nikakor pa ZRD.

Trbovlje, dne 7. januarja 1924.

Centralna uprava Zveze Rudarskih Delavcev, Trbovlje.

Trbovlje. V četrtek dne 10. t. m. se je vršil prvi diskuzijski sestanek Z. R. D. odkar so odšli naši odpuščeni sodrugi v Francijo. Sestanek je bil dobro obiskan ter se iz tega lahko sklepa, da rudarji kljub vsemu preganjanju med in po udušeni stavki s strani oblasti in trboveljske premogokopne družbe in kljub temu, da se je pregnalo vse najboljše prejšnje funkcijonarje Z. R. D., kakor tudi kljub vsem naporom raznih radikalov in njihovih prijateljev, kateri stremijo za tem, da bi Z. R. D. izginila s sveta, oziroma da bi jo oni osvojili, ne klonijo glave.

Na sestanku, oziroma diskuziji se je razpravljalo kako zopet vpostaviti močno bojevno organizacijo »Zvezo rudarskih delavcev«, katera bo kos nalogam, katere čakajo rudarske delavce v bližnji bodočnosti.

Značilno pri vsem pa je to, da je med diskuzijo prišlo orožništvo (pet po številu), češ, da to ni nobena diskuzija ob toliki udeležbi, marveč je to naravnost shod, kateri ni bil prijavljen oblastem, da se mora na diskuziji sedeti ako se govori in nikakor ne stati, da se za diskuzijo smatra samo eno omizje ljudi, nikakor pa ne tako število itd. Ne vemo sicer, kako je orožništvo prišlo do tega koraka, ko smo vendar diskuzijo pravilno in ob pravem času prijavili okrajnemu glavarstvu in katera se bo odslej tudi redno vsaki teden vršila, kar je okrajno glavarstvo tudi vzelo na znanje, ker nam tega ni prepovedalo. Mogoče je bil to samo en nedostatek, mogoče pa je tudi, da se nam misli še nadalje delati ovire in preprečevati vsako delo, če ravno imamo zakonito pravico do zborovanja in organizacije. Ali rudarsko delavstvo se vsega tega ne straši. Kljub vsem preganjanjem ono vstraja in vpostavlja svojo organizacijo Z. R. D., potom katere se bo borilo za svoj življenjski obstanek in za osvobojenje izpod kapitalističnega jarma. **Sodrugi rudarji, zato vsi v »Zvezo rudarskih delavcev«.**

Trbovlje. Zveza rudarskih delavcev pozivlja vse one, ki so ob času stavke dobili na up pri trgovcih živila, da ta dolg čim preje, ali vsaj po možnosti poravnajo. Ker so trgovci nam sporočili, da bodo napram onim dolžnikom sodnijsko nastopili, vas prosimo, da se v vašem interesu temu pozivu odzovete. Zavedajte se, da so trgovci, kateri so dajali med stavko živež na up, s tem le v boju vam pomagali. Z ozirom na to je treba, da se te trgovce podpira, da bode naša parola usluga za uslugo.

Trbovlje. V nedeljo dne 6. januarja 1924 se je vršila seja II. rudarske skupine na kateri se je g. Krušič spodtaknil zadnje nabiralne akcije z dne 2. decembra 1923 za odpuščene rudarje. Dejal je, da so dobili podporo sodrugi, ki so se zabavali v Dimnikovi gostilni ter ob isti priliki darovali za zadrugo »Rudarski dom« isto vsoto, ki je bila v zadnji »Borbi« objavljena. Da ne bode g. Krušiča glava bolela od te skrbi, je li bilo to prav ali ne, mu svetujemo, da naj se poprime bolj važnega dela, ki ga čaka v II. rudarski skupini, ki bode v interesu delavstva. Ni pa dvoma, da g. Krušič ve, da so oni, ki so se še pri odhodu spomnili na »Rudarski dom«, da bi to ne mogli storiti, ako bi ne prodali pohištva, da si zberejo denar za potovanje na Francosko.

Trbovlje. Pri plačilnem dnevu v Trbovljah dne 1. decembra 1923 se je nabralo za brezposelne rudarje 2.557.50 dinarjev. Ta vsota se je razdelila na sledeče sodruge, kateri se darovalcem in nabiralcem najlepše zahvaljujejo: Kostajevič Neža 88.75 Din, Kolšek Jože 96.50 Din, Pristav Ivan 96.50 Din, Godec Avgust 105.50 Din, Aškerc Matevž 132 dinarjev, Veber Karl 105.50 Din, Forte Andrej 96.50 Din, Petek Anton 62 Din, Naprudnik Rudolf 87.50 Din, Salomon Franc 96.50 Din, Haupman Ivan 71 Din, Gričar Jože 62.25 Din, Grivec Franc 105 dinarjev 50 para, Bračun Ivan 87.50 Din, Salomon Alojz 62 Din, Vihček Franc 96 dinarjev 50 para, Babič Martin 114.25 Din, Amon Frančiška 80.75 Din, Mravlja Jakob 88 Din, Okrogar Franc 44.50 Din, Kačnik Ivan 70.25 Din, Janc Rozalija 44.75 Din, Grivec Ivan 70.25 Din, Cizel Miha 79.25 Din, Cepin Iv. 88 Din, Papež Fani 86 Din, Babič Jože 100 Din, Kovač Franc 105 Din, Hlastan Martin 65 Din, Bigles Kristi 50 Din, Matul Marija 20 Din.

ODGOVOR NA ŠT. 50 »DELAVCA« z DNE 13. DEC. 1923.

Dospevšemu iz bolnice mi pade v roke »Delavec«, v katerem me napada po Ljubljani že vsem kovinarjem znani zamurček G. Rupret, kateri pravi v svojem članku sledeče laži: »V Strojnih tovarnah pri Žabkarju imamo glavnega zaupnika že skoro leto dni, pa ga ravnateljstvo še danes ne pozna.« — »Mesto da bi šel intervenirat za kakega delavca, se raje skrije« in še druge budalosti, katere pišejo v svojih časopisih ljudje, ki drugega nimajo pisati. Da pa bo vsem znano, bom pojasnil samo sledeče:

Res je, da me ravnateljstvo Strojnih tovarn ne vidi tako rado, kot pa gori imenovanega zamurčka, kateri je ves blažen, ako mu g. ravnatelj izkažejo uslugo s tem, da ga malo pohvalijo in pobožajo kot gospodar svojega cucka. Takrat se počuti naš sodelavec izredno srečnega in tudi zakaj pa bi se ne počutil, saj ga je pohvalil gospodar njega kot sužnja. Nadalje je res, da ako je bila kaka važna intervencija, da je bil zamurček, pardon, g. Rupret, preje pri ravnatelju kot pa jaz, ki sem glavni zaupnik. Naš g. Rupret pa se postavi kar sam in gre brez vednosti delavstva intervenirat, in kake uspehe ima taka intervencija, je menda delavstvu Žabkarjevega obrata zelo dobro znano. Jasen dokaz je to, da so vsi razredno zavedni sodrugi izstopili iz organizacije O. D. K., katera ima tako agilno ponižne hlapce buržuazije na svojih vodilnih mestih. Kar pa se tiče zaupniških sestankov, radi katerih se mi predbaciva zanemarjanje moje dolžnosti, pa odgovarjam dopisunu, da mu je gotovo znano, da so sestanki vršili redno, kljub temu, da so hoteli generali iz Šelenburgove ulice biti absolutni diktatorji. Zopet jasen dokaz, da smo sklicali enkrat sestanek po diktatu na nedeljo in vprašam vas, koliko je bilo na tistem sestanku navzočih, ali se še spominjate? Veseli me, da se znate tako imenitno razkrinkavati in še celo v vašem lastnem časopisju. Sedaj vas pa prosim, da nam iskreno odgovorite, koliko Vam je za izboljšanje gmotnega položaja kovinarjev, zaposlenih v Žabkarjevem obratu, in v splošnem? — Nadalje vas prosim, sicer vam dobro želeč, da ne hodite preveč na solnce, ker imate preveč masla na glavi.

V koncu pa zahtevam, da članek v »Delavcu« št. 50 z dne 13. decembra 1923 prekličete, ker drugače vas smatram za navadne obrekovalce in lažnivce. — Ljubljana, 10. januarja 1924.

Iz kroga dohodarstvenih nameščencev. Dohodarstveni mestni nameščenci v Ljubljani živimo kot sužnji srednjega veka. Službo moramo vršiti 12, 14 in celo 16 ur na dan, kljub temu, da je po zakonu uveljavljen osemurni delovni čas. Poleg tega smo pazniki mestnega dohodarstvenega urada šikanirani od preglednika Radeščka na razne načine, da smo trdno uverjeni, da delavci in uslužbenci pri nobenem drugem podjetju niso tako preganjani kot mi. Čujte, kaj se nam je pa sedaj pripetilo. G. Radešček, ko je čul, da mi pristopamo k zvezi občinskih delavcev, trdno uverjeni, da le tja spadamo, nas je povabil na zaupni sestanek v Jugoslovansko tiskarno vsled tega, da mu pomagamo ustanoviti neko društvo dohodarstvenih nameščencev pod okriljem S. L. S. Mi pa vprašamo g. Radeščka, ali je mogoče, da bomo mi skupaj v eni organizaciji s človekom, kateri nas v službi preganja in denuncira? Ali nam je mogoče, da bi šli v take organizacije, katere nimajo niti trohice razredno zavednega čuta? Ne, gospodje, zadosti se nas je že farbalo z različnimi farbami in sedaj naj bo konec vsega tega, mi se zavedamo, kam spadamo. Naj živi Zveza občinskih delavcev in delavk! Naj živi nepomirljiva borba občinskih delavcev!

Uslužbenci mestn. dohod. urada.

Mestni delavci. Mestne delavce se nas je pričelo zelo zapostavljati in izkoriščevati. Neštetokrat smo že intervenirali pri g. županu mestne občine. G. župan nam obljubi vse, ali vse te obljube ostanejo le obljube — in vedno samo obljube. Vprašamo zadnjič: kaj je z dežnim plaščem za voznike in z drugimi stvarmi, za kar se nam je reklo pri zadnji intervenciji, da se bo takoj vsa stvar preiskala in se nas bo takoj pismenim potom obvestilo? — Ali na žalost, da bo kmalu cel mesec pri kraju, pa še sedaj nikakega odgovora. Primorani smo, da izvajamo konsekvence še nadalje, ako se našim upravičenim zahtevam ne ugodi. Mestni delavci.

Kovinarji. V vojno-tehničnem zavodu v Ljubljani so se vršile volitve obratnih zaupnikov na podlagi zakona o zaščiti delavcev. Rezultat volitev je bil sledeč: Zveza delavcev in delavk kovinarske industrije in obrti je dobila štiri zaupnike in vse druge organizacije enega zaupnika. Sodrugi, posnemajte še po drugih obratih sodruge, zaposlene v vojnotehničnem zavodu v Ljubljani, ker le na ta način bo zmaga razredno zavednega proletariata. **Naj živi nepomirljiva borba kovinarskega proletarijata Jugoslavije! Naj živi razredna zavest!**

Jesenice. V nedeljo 6. januarja t. l. se je vršil javen shod Zveze delavcev in delavk kovinske industrije in obrti Jugoslavije za Slovenijo v Ljubljani, podružnica Jesenice. Na tem shodu je poročal zastopnik centrale s. Saje, kateri je orisal splošni položaj delavskega razreda v internacijonalnem pogledu. Po dolgem govoru s. Sajeta se preide k 2. točki dnevnega reda »Mezdno vprašanje«. Sodrug Ferčej oriše v kratkih potezah gmotni položaj jeseniških kovinarjev ter izdajalsko politiko socijalpatrijotov in skrahiranih voditeljev. Sodrug Vergelj poda sliko kovinarjev na splošnem. Nato se dotakne zadnjega mezdnega gibanja na Jesenicah in poloma, kateri se je vsled tega odigral in razcepil kompaktnost jeseniških kovinarjev. Nato pozivlja zborovalce, da gredo na delo in naj se ne strašijo boja, pač pa naj vstrajajo. Naj živi revolucijonarni kovinarski proletarijat Jugoslavije! Proč z izdajicami proletarijata!

Zveza Tekstilnih in Oblačilnih delavcev v Litiji naznanja tužno vest, da je dne 3. t. m. preminula težko proletarsko življenje sodružica Ana Tomažin in zapušča tri nepreskrbljene otroke. Naj v miru počiva!

Proletarska knjižnica.

Ustanovila se je »Proletarska knjižnica«. Konzorcij, ki jo je ustanovil, si je nadel nalogo, da bo izdajal knjige proletarskih pesnikov in pisateljev, in da bodo te knjige kolikor mogoče poceni, poleg pa okusno opremljene. Prvi zvezek »Proletarske knjižnice«:

„Pravljice Iztoka“

je že izšel. Prodaja se broširani izvod po 10 Din, vezani 20 Din. — Po pošti 1.40 Din več.

Drugi zvezek pa je v tisku. So to pesmi mladega 18 letnega proletarskega pesnika Mile Klopčiča:

„Plamteči okovi“

Knjiga bo na zunaj krasno opremljena, vsebina zbranih pesmi pa je prvovrstna. Iz njih gori samozavest proletarca, kipi boj svobode z nočjo. »Plamteče okove« bo čital vsak sodrug in sodružica z navdušenjem in moč borbe mu bodo vlivale v žile.

Zato, sodrugi in sodružice, segajte že po prvem zvezku, da se tako omogoči izdaja drugega. Prvi zvezek se naroči pri Tiskarni »Merkur«, Ljubljana, S. Gregorčičeva ulica 13, pa tudi pri upravništvu »Strokovne Borbe« in »Glasa Svobode«. Z naročilom pa pošljite obenem denar in poštnino. Tudi mi, kar nas je proletarcev, (in na milijone nas je), moramo imeti svojo »Proletarsko knjižnico«.

Naročajte torej knjige »Proletarske knjižnice«!

Reklamnemu zavodu okrog »Delavskih Novic«.

ZAHVALA.

Podpisani se gornjeimenovanemu reklamnemu zavodu (čiči, korobači in kici) najlepše zahvaljujejo za tako uspešno reklamo. Priporočamo sploh sodrugom ta zavod, ki z raznimi kici marljivo, uspešno in — kar je za nas večina brezposelnih najvažnejše — **brezplačno** vrši človekoljubno delo — reklamo. Le dalje! In kici bodo postali kički! —

Zagorje, 14. januarja 1924.

Alojz Hočevar, Odlazek Franc, brata Klopčič, Čebin Matevž, Rotar Fortunat, Mirko Weinberger, Jura Debelak, V. S. P. in drugi.

IZ UREDNIŠTVA.

Več člankov in dopisov smo morali odložiti vsled preobilice materijala, med njimi tudi dopis dohodarstvenih nameščencev o njihovem bivšem predsedniku in nekaj železničarskih dopisov. Vse pride po vrsti na red.

Lastnik: Zveza Neodvisnih Strokovnih organizacij za Slovenijo.
Odgovorni urednik: Vergelj Anton.
Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.